

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822201026
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8822201026.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený: JUDr. Pavol Pospěcha, advokát, Lichnerova 23, 903 01 Senec, IČO: 51 474 786, proti žalovanému: H. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX, XXX XX F., t.č. ul. S. XXX, XXX XX G. X. Y., o zaplatenie 1.420,16 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 05.10.2022, č. k. 11Csp/45/2022-58, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výrokoch III. a IV.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi sumu 111,84 eur spolu s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 111,84 eur od 17.02.2022 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Konanie v časti o zaplatenie sumy 99,26 eur z a s t a v u j e .

III. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .

IV. Žalovanému náhradu trov konania n e p r i z n á v a .“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobca a žalovaný uzavreli dňa 12.02.2019 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 2.000 eur. Žalovaný sa zaviazal tento úver splatiť v 36 mesačných splátkach vo výške 73,26 eur mesačne. Medzi zmluvnými stranami bola dohodnutá ročná úroková sadzba úveru 18,95 %, RPMN vo výške 20,55 %, priemerná RPMN uvedená nebola. Termín konečnej splatnosti bol 16.02.2022 a prvá splátka bola splatná 16.03.2019. Súd považoval dohodu o výške úrokov medzi stranami sporu pre rozpor s dobrými mravmi, s poukazom na ust. § 39 Občianskeho zákonníka za absolútne neplatnú, nakoľko úroky pri porovnateľných úveroch poskytované v rozhodnom období bankami predstavovali 5,08 %, čo znamená, že v danom prípade ide o neprimerane vysoké úroky, a preto v tejto časti je zmluva neplatná. Z predložených listinných dokladov mal súd za preukázané, že žalovaný v prospech veriteľa uhradil finančné prostriedky celkom vo výške 1.888,16 eur (sumu 1.788,90 eur uhradil do podania žaloby a sumu 99,26 eur po podaní žaloby). V konaní bolo preukázané, že žalobca síce vyhotovil a doručoval žalovanému vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, no výzvu, ktorou mal žalovaného upozorniť na možnosť úver predčasne zosplatiť a doručenkou o tejto výzve súdu nepredložil. Keďže samotné vyhlásenie predčasnej splatnosti

nepovažoval súd za platné, žalobca nemohol požadovať zaplatenie celého úveru, ale len splatných splátok. Uzavrel, že z dôvodu neplatnosti zmluvy v časti o výške úroku z úveru, žalobca má nárok iba na istinu úveru bez úroku. Keďže celkom úhrady žalovaného predstavovali sumu 1.888,16 eur, úver bol poskytnutý vo výške 2.000 eur a splatnosť úveru podľa zmluvy bola dohodnutá 16.02.2022, žalovaného zaviazal na úhradu sumy 111,84 eur (2.000 eur - 1.888,16 eur), spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 111,84 eur od 17.02.2022 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

3. Proti tomuto rozsudku, proti výrokom III. a IV. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní okrem iného uviedol, že žalovaný bol upozornený na možnosť zosplatenia úveru v lehote viac ako 15 dní (išlo o výzvu zo dňa 29.11.2020). Dôvody, pre ktoré poistné nie je súčasťou celkových nákladov spojených s úverom vyplývajú z toho, že poistenie je dobrovoľné a nie je podmienkou na to, aby klient úver získal. Inak povedané, úver môže získať, hoci si žiadne poistenie nedohodne. V prvom rade odvolateľ poukazuje na prihlášku do poistenia, ktorú žalovaný podpísal 12.02.2019 a už priamo z jej textu vyplýva, že poskytovateľ úveru - žalovaný, nevyžaduje poistenie schopnosti splácať úver ako podmienku pre uzavretie zmluvy o úvere, jej plnenie a poskytnutie úveru. Obsah prihlášky do poistenia je potrebné chápať komplexne, keďže obsahuje skutočnosti dôležité pre samotný vznik poistenia. Nie sú to len ustanovenia upravujúce vyhlásenie o veku, zdravotnom stave a pod., ale je to komplexný dokument. Z toho textu je zrejmé, že žalobca pristúpil do poistenia, uzavretého na základe rámcovej zmluvy medzi spoločnosťou PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o. a poisťovňou. Uzavretie poistenia nebolo predpokladom pre získanie úveru, čiže v zmysle citovaného ustanovenia zákona, nebol dôvod ani pre záver, aby poistenie bolo súčasťou celkových nákladov a výpočtu RPMN. Navrhol zmeniť rozhodnutie v napadnutom výroku, vyhovieť žalobe v plnom rozsahu a zároveň mu priznať náhradu trov konania.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu, v odvolacom konaní bol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania, a preto výrok rozsudku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené, ktorý odvolaním napadnutý nebol, v odvolacom konaní preskúmaný nebol a ako taký nadobudol právoplatnosť (§ 367 ods. 2 CSP).

6. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu, obsahom napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a odvolaním žalobcu, má odvolací súd za preukázané, že právny vzťah strán sporu, ktorý bol založený na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 12.02.2019 (č. I. 7 - 9) je potrebné posudzovať ako vzťah spotrebiteľský a je potrebné aplikovať aj ustanovenia spotrebiteľského práva, predovšetkým § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

7. Odvolací súd uvádza, že každý súd je povinný v spore so slabšou zmluvnou stranou skúmať výšku zmluvného úroku a jeho primeranosť, a to bez ohľadu na to, či sa tohto prieskumu spotrebiteľ ako slabšia zmluvná strana domáha alebo nie.

8. Zároveň odvolací súd poukazuje na to, že zmluva o úvere, v ktorej je dojednaný neprímerane vysoký úrok, ktorý možno považovať za úžerný, je bez akýchkoľvek pochybností v rozpore s ust. § 39 Občianskeho zákonníka v zmysle ktorého neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom a v demokratickej spoločnosti nemôže ako celok obstať.

9. Civilnoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi, pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru. Pri zjavnom využití aj ľahkovážnosti dlžníka stačí, že k využitiu nadvlády nad dlžníkom dôjde hoci len z nedbanlivosti (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16Co/71/2011 zo dňa 08.12.2011).

10. Podľa ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne

prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

11. Uvedené ustanovenie, ale nemožno vykladať tak, aby do odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch sa zahrňovali i údaje od tých subjektov finančného trhu, ktoré poskytujú neprímerané až úžernícke úroky. Pripustenie takejto možnosti rozhodne nebolo vôľou zákonodarcu, a preto pre účely zistenia výšky obvyklej odplaty sa musí vychádzať z údajov finančných inštitúcií poskytujúcich spotrebiteľské úvery za primerané odplaty riadiac sa zásadou dobrých mravov upravenou v ustanovení § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

12. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti.

13. Pri dojednaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov, a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprímerané až úžernícke úroky. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. V zmluve dohodnutá úroková sadzba úveru vo výške 18,95 % viac ako trojnásobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu 5,08 % uplatňovanú bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto je potrebné prijať záver o neplatnosti dojednaní o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka.

14. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú ex offo súdnej kontrole vo svetle imperatívu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Z absolútne neplatnej dohody o úrokoch žalovanému nemožno priznať žiadne právo.

15. Pokiaľ ide o otázku úmyslu obohatiť sa na neprímeraných úrokoch a poplatkoch, odvolací súd poznamenáva, že rozsudok by mal dať presvedčivú odpoveď na otázku, ako je možné „len z nedbanlivosti“ poskytovať úžerné úroky a poplatky (úžerníckime ale len z nedbanlivosti). Rozsudok nesmie postrádať zdravý logický úsudok a v tomto smere sa súd musí vyrovnáť s požiadavkou podnikania s odbornou starostlivosťou vo finančných službách, ktoré čo do nepriaznivého dopadu na súkromie občanov sú veľmi časté. Je dôležité zohľadniť názor mienky odbornej i laickej verejnosti k takejto výške úrokov a poplatkov z hľadiska dobrých mravov, ktorými sú pravidlá správania, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a sú súčasťou fundamentálneho hodnotového poriadku (porov. pre zmenu aj rozhodnutie KS v Ostrave vo veci Profi Credit 16Cm944/2010, cit., Řízením bylo jednoznačně prokázáno, že smlouva o revolvingovém úvěru č. xxxxxxxxxxxx ze dne 19. 10. 2009 uzavřená mezi žalobcem a žalovaným č. 2 jakožto dlužníkem je absolutně neplatná pro rozpor s dobrými mravy podle § 39 občanského zákoníku. Soud ze zákona a z úřední povinnosti (ex officio et ex lege) hodnotí platnost právních úkonů. Příčinou rozporu s dobrými mravy je skutečnost, že výše roční procentní sazby nákladů (RPSN) u této smlouvy o úvěru činí 96,31%, jde tak o nepřiměřeně vysoké, nebo-li lichvářské úroky. Soudu je z jeho činnosti známo, že nejvyšší bankovní úroky u srovnatelných

úverů činí maximálně 20 % ročně, sjednaný úrok v projednávané věci je však téměř 5x vyšší, podle setrvalé judikatury nejvyššího soudu ČR je čtyřnásobek maximálního bankovního úroku považováno za odůvodnění právního závěru, že jde o ujednání, které je v rozporu s dobrými mravy a tedy absolutně neplatné podle § 39 občanského zákoníku (srovnej např. rozsudek nejvyššího soudu ČR z 15.12.2004 sp. zn. 21 Cdo1484/2004)". Alebo aj závery tunajšieho súdu, napr. vo veci 6Co 150/2015 a iné.

16. Odvolací soud zhodne so záverom súdu prvej inštancie zdieľa názor, že v prejednávanej veci zmluva je postihnutá čiastočnou neplatnosťou v časti, týkajúcej sa úroku pre rozpor s dobrými mravmi.

17. Úroky dohodnuté pri poskytovaní úveru predstavujú odmenu za užívanie požičanej istiny. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy vyslovene nestanovia, do akej výšky je možné dojednať úroky, z tejto skutočnosti však nemožno vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy, nakoľko i tu platí ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Pri dojednaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatváral zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané, až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám, uplatňovanými bankami, pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako 100 % oproti priemeru bánk. V zmluve dohodnutá úroková sadzba vo výške 18,95 % viac ako trojnásobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu, uplatňovanú bankami, pri poskytovaní obdobných úverov alebo pôžičiek v rozhodnom období (5,08 %). Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto záver o neplatnosti dojednania o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka má oporu vo vykonanom dokazovaní.

18. Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že súd prvej inštancie dospel k správne záveru o rozpornosti odplaty za poskytnutie úveru (v podobe dojednaného úroku z úveru) s dobrými mravmi, a tým aj absolútnej neplatnosti tejto časti zmluvy o úvere.

19. Keďže odvolacie námietky žalobcu nie sú spôsobilé dosiahnuť zmenu, resp. zrušenie rozsudku v jeho napadnutej časti, nakoľko správny je záver súdu prvej inštancie o potrebe zamietnutia žaloby v časti nad neuhradenú istinu vo výške 111,84 eur (2.000 eur - 1.888,16 eur) v dôsledku absolútnej neplatnosti zmluvy v dohode o úrokovej sadzbe a odplate tvorenej len úrokovou sadzbou. Za daného stavu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, t.j. v zamietnutom výroku III., ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania IV. ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

20. Judikatúra súdov, vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.05.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III.). Odvolací súd preto so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa aj inými odvolacími námietkami.

21. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému však z obsahu spisu žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevyplývajú, preto mu ich náhrada nebola priznaná a procesne neúspešný žalobca nárok na náhradu trov odvolacieho konania nemá.

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).